

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА
www.nb.rs
»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарница се налази у улици Колумба број 6.
Власник
ИРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Гукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Колумба број 6.

Италијански успех

Рим (Званично). — У току битке на италијанском фронту заробили смо 3000 војника и 89 официра.

СРЕЋАН СУСРЕТ

За карактеристику прилика у Аустрији може послужити и познато саопштење, које је »Берлинер Тагеblatt« ту скоро учинио. Дакле, посредним путем, сазнаје се за апел аустријских социјалиста поднет бечкој влади, у коме се »скреће пажња на озбиљне последице,« ако се не реше питања о исхрани, не регулишу односи радничко-индустријски и, нарочито, не да уверење, да се рат не наставља у циљу освајања.

Национална борба, у Аустрији, као последица пробуђене свести народа, добија овим једно нарочито помоћно својство, које ће моћи бити корисно употребљено од вођа националног покрета.

Кад се у једној држави нађу у борбеном ставу према њој самој њени поданици и из националних мотива, као и из економско политичких, и томе дода општи вулгарни мотив: исхрана, онда треба очекивати, збиља, основне промене у тој држави, па ма она била и Аустрија са својом макијавелистичком репутацијом.

Док у другим државама видимо да и крајњи елементи, који се по као озбиљни третирају,

прилазе влади, стављајући јој снаге и средства на расположење, мотивишући то начелним схватањем, дотле у Аустрији видимо опет једно груписање принципнијелно, али у супротном смислу. Остављајући на страну безпринципијелну спрегу немачких социјалиста, која их је за сва времена компромитовала, за тим микроскопску појаву бугарских социјалиста, — можемо учинити једну интересантну констатацију: аустријски народи, сем Немаца и Мађара, у борби против Аустрије могу имати не само додирних тачака са аустријским социјалистима, него они имају за себе и симпатије целе светске социјалне демократије.

Без сумње да је и ово један од извора снаге и пожртвовања, које уносе Југословени у борбу за своја права и своју слободу.

Самим елементима, који су унети у поминути апел можемо бити, ценећи прилике, савршено задовољни као са једном констатацијом. Јер другојаче се, за сада, и не може узети, кад се има на уму резолуција донета на конгресу аустријских социјалиста, којом се позивају радници, »да о-

стану мирни, али да се спремају за најогорченију борбу.«

А до борбе мора доћи. Јер никад одлучније за то није радило ни време, ни прилике, ни свест и срце поробљеног народа. Што ће на Аустрију у тој борби пасти један ударац више, у толико боље.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Дегађаји на италијанском фронту показују, да је аустријски напад у пределу Тонале имао циљ да одврати пажњу наше врховне команде од скоре офанзиве. Јуче, тачно у три сата, непријатељ је доиста отпочео бомбардовањем, до сада нечувеним, дуж целог фронта, који иде од висоравни Азнаго до ушћа Пјаве. После четири сата бомбардовања, дакле у 7 сати, непријатељска пешадија прешла у напад.

Председник министарског савета Орландо, дошавши у 15 сати у скупштину, објавио је, да је офанзива почела и додао, да према вестима од 13 сати непријатељ ни на једној тачки није постигао жељено дејство.

Нападима непријатељских густих маса, Италијани сјајно одолевају.

Изјаве председника Орланда примљене су са поздравом војсци. И сви социјалисти су устали на ноге.

Рим, и с њим цела Италија, преживљује часове неизвесности, али никако се дух не колеба, вера и морал су врло високи као никад до сада.

ЧЕХО-СЛОВАЦИ

Париз. — »Ла Рева де Де-Монд« пише о Чехо-Словацима у Америци: Има много Чехо-Словака у Сједињеним Државама. Упркос плодности чешке одморне моравске земље, услови за опстанак под аустро-мађарским јармом тако су јадни, да је добар број синова ових лених земаља био принуђен, да их напусти и да оде у Америку. 600.000 Чеха, и 700.000 Словака настанило се на америчкој територији. Они су се груписали у два јака удружења »Чешки Народни Савез« и »Словачку Лигу«, од којих је централа прве у Чикагу, а друге у Пацбургу, и имају 50 разних листова. Они су сви у опште сачували врло живу љубав према рођеној земљи. И у новој отаџбини мрзе Немце и Мађаре, чија их је тиранија отерала са огњишта. Из принципа они су и у Америци заузели непријатељско држање према америчким Немцима. Њихов напор, да осујете пропаганду немачких агента, једна је од најинтересантнијих епизода у 1915 и 1916.

Битка се нарочито развила на пољу производње ратне муниције. Аустро-Немцима било је до тога, да пошто исто, спрече, да америчке фабрике снабдевају војске Спорузма, и управо у тим се фабрикама налазило много Словена: Чеха, Словака, Пољака, Хрвата и Срба.

Немачки агенти покушавали су да их наговоре да обуставе посао, а да би у томе боље успели, покушали су и успели да се увуку у неке словенске листове, претворајући их тако у филијале Волфове агенције. Шефови чешко-словач-

ких група отпочели су рад свом снагом, да скину словенску маску тим лажним словенским листовима и у томе су успели. Немци су изгубили битку.

Нови покушај немачки да убеди раднике, да им је слаба надица, није успео. Чеси су сузбили ту агитацију и истрајкова није било, а муниција стално је путовала на европска бојна поља.

На овај начин Чехо-Словаци су осујетили безброј немачких покушаја, да спрече одлазак муниције у Европу.

БЕЗ ПАРЛАМЕНТА

Политичка ситуација у Аустрији је много затегнута. Пољаци раде заједно са осталим Словенима. За сада је немогуће сазвати Рајхсрат и Сајдлер ће владати без парламента.

Шеф аустријске полиције, са портфељом министра унутрашњих

дела, добио је пуну власт, да угуши словенски покрет.

У АМЕРИЧКИМ ВОДАМА

Њујорк. — Број немачких сумарена, који оперишу близу обала Сједињених Држава, варира између два и пет. У немачким круговима Сједињених Држава већ се од неколико дана очекивала вест о акцији сумарена, пошто се већ пре десет дана дознало да је могуће да дођу немачки сумарени. Зато су оне ноћи, кад се пронела вест о торпиљавању америчких обалских бродова, агенти тајне америчке полиције изненадили неке њујоршке клубове, које су Немци нарочито посећивали, и ухватили су их у часу, кад су они славили акцију сумарена. Ухапшено је око педесет лица.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Штокхолм. — Један радиограм из немачког главног стана упућен Фалкенхајму каже, да је ситуација на западном фронту озбиљна. Немачки главни штаб тражи да се пренесу на западни фронт немачке трупе, које се налазе у Украјини и Русији.

Париз. — Релативно замишљења немачких снага Биду пише у »Журналу«, да су Немци пре офанзиве, од 14 маја употребили 26 дивизија. Али почетком офанзиве од 26. маја употребљено је свакога дана у борбу по 5 нових дивизија. Тако је у току од три месеца прошло кроз борбену линију 345 дивизија. Такав напор не може да се про-

пријатељ пустити да му се трупе моментано одморе. У једној дневној заповести немачке команде каже се: »Ниједан војник не сме се усудити да напусти борбу. Ако би то покушао, треба га убити«. Ово доказује, да је морал немачких војника знатно опао, док морал Савезника стално је исти.

Париз. — Поводом уништавања немачких снага Биду пише у »Журналу«, да су Немци пре офанзиве, од 14 маја употребили 26 дивизија. Али почетком офанзиве од 26. маја употребљено је свакога дана у борбу по 5 нових дивизија. Тако је у току од три месеца прошло кроз борбену линију 345 дивизија. Такав напор не може да се про-

ФЕЛТОН

СУМЊА

— Али, шта тражите од мене? рече ота, кушајући да се савлада.
— Беднице! добади јој муж.
— Зар имаш каквих доказа? одговори му она тужним и у исто време прекорним гласом.
— Ти ме не волиш, а ја те обожавам рече јој муж гледајући је пун беса и дохвати бодеж.
Свештеник се умеша.
— Оттави то оружје! Не смеш да извршиш злочин. Иађи и причекај ме на брежуљку Св. Димитрија, Ђорђе се удаљи без речи.
Четврт сата доцније свеш-

че. Буди стрпљив, ја ћу опет сутра код ње отићи и дознати истину. Ти доведи не иди кући. Ако се обистини твоја сумња, тражи развод брака, не смеш да каљаш руке крвљу, коју немаш право да проливаш.
— Добро, оче.
— Обећај ми да нећеш учинити никакву глупост.
— Обећавам.
Руковаше се и разиђоше. Он се врати кући.
Она је лежала на дивану, скривајући очи марамицом.
Дакле? рече јој он мирно, хоћеш ли да говориш? Аријана полако дигну главу.
— Али зашто сумњаш Ђорђе?
Он јој се приближи.
— Ти ме вараш! да!... рече јој фиксирајући је.
— Имаш ли доказа?
— Имам.

— Лажеш!
— А ако ти их изнесем?
— Није могуће. Позивам те да то урадиш.
— Препредена си ти! знаш, да си своје ствари добро удесила.
— Немој да ме нападаш!
— Зар не видиш да ти читам у души, зар не видиш да знам све што мислиш? Несретнице! брани се. Немаш храбрости видети ли?
— Буро ти си неправедан, рече му она молећивим гласом.
— Говори! рече јој он претећим тоном.
Аријана утучена, сва уздрктала клекну и склопивши руке рече му slabим гласом:
— Опрости! Убиј ме! љубим свога рођака Дионисија и то најчишћом љубављу! Веруј ми, Ђорђе, да је твоја част нетакнута!

Он сав блед извуче бодеж из џепа и баца га на сто, затим се окрете њој и рече јој: Збогом, ја идем у свет. Затим изаде. Врата дувануше великом силом и Аријана паде у несвест...

ШАЛА И ЗАБАВА

Један кибицер седи од 11 часова пре подне до 3 по подне у кафани за једним столом где се играју карте. Цех му је био само неколико часа воде и маса палидрвца. Напоследку се реши да иде и зовне келнера: »Молим вас задржите ово место за мене. Сад ћу се вратити, одоћу само да попијем кафу!«
Левн и Барух су раније били интимни пријатељи. Али их је трговина смртно

завадила. На дан »Помирена« сретну се пред Синагогом и Левн пружи руку Баруху.
»Ја ти желим све што и ти мени!«
Барух: »И животино, зар опет почињеш да вређаш?«

Мама је пред порођајем. Четрнајесто годишњу Цицу пошале водује у госте код рођака, а седмогодишњи Жица, као апсолутно пиван, остане код куће.
Напоследку мама срећно добије бебу и тагица одмах пошале Жицу на пошту са депешом у којој јави Цици за срећно добијени дар од роде.
Кад се Жица врати са поште, мете један динар кусура на астал и каже наивно татици:
»То сам уштедио. Депеша је била дугачка. Ја сам Цици само јавио ово: Опкладу сам добио, беба се родила.«

у бесконачност, јер у ствари има 190 дивизија које непријатељ употребљава без прекида, јер их повлачи на одмор са борбене линије, па их поново брзо уводи у борбу. Ове дивизије биће изложене великој опасности, у моменту кад трупе америчке пуне снаге и храбрости уђу у борбену линију.

УЗАЛУДНИ ПЛАНОВИ

Цирих. — Поред пољског питања, Буријан ће на састанку са немачким државницима дискутовати и о југословенском питању, у границама које су означене пре неколико недеља. Босна Херцеговина и Далмација за Мађарску била би концесија за увећању Аустрију решењем пољског питања у аустријском смислу. Овакво решење неки су назвали субдуализмом; то јест основа монархије остала би дуалистичка и два члана би се

увећала пропорционално, један Пољском а други једном полу Југославијом; као судбуалистичким датцима.

Према информацијама Франкфуртер Цајтунга из Пеште, што се тиче Мађарске, ствари би се овако уредиле: Босна и Херцеговина стајале би према Мађарској у истом односу, у коме се сада налази Хрватска то јест са својом засебном владом и с баном на челу. А према неким другим информацијама изгледа, да се ради о чистом непосредном присаједињењу Босне и Херцеговине Мађарској.

О АКЦИЈИ ФЛОТЕ

Вашингтон. — У поморским круговима очекује се једна немачка офанзива на мору. Ако се ова евентуалност обистини, и америчка ће флота учествовати у операцијама.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ГЕНЕРАЛ ГИЈОМА

Генералу Гијоми, команданту Источне Војске, поверена је висока функција на западном фронту. Као његов наследник у команди Источне Војске помиње се име једног врло познатог француског генерала.

ПОМЕН

Јуче, у оvd. цркви Св. Софије био је помен палим јунацима у борби на Срца ди Леген. Присуство преставника свих савезничких војска и свих грађанских власти, као и многобројног грађанства, чинило је овај помен свечаним и топлим.

Говорима је дато признање палим борцима за одбрану отаџбине и њене части.

ОДЛИКОВАЊЕ

Одликовани су: Орденом Белог Орла са Мачевима четвртог реда: пеш. потпуковник Душан М. Недељковић.

Орденом Белог Орла са Мачевима петог реда: артилер. потпуковник Драгољуб В. Благојевић; пешад. мајор Јован М. Првановић и Живојин Ф. Дукић; коњички мајор Ратко Р. Ракетић; рез. пешад. капет. I кл. Драгољуб В. Протић; пешад. капетан II кл. Светислав П. Милосављевић; рез. пеш. капетани II кл. Љубомир С. Веселиновић, и Драгољуб Р. Дукић; пешад. поручници: Стојандин Б. Илић, Трифун М. Буковић, Драгомир Б. Попковић, Момчило Љ. Бајаловић и Мердан Апостоловић; рез. пеш. поручници: Владимир М. Недељковић и Благоје С. Јовановић; пешад. потпоручници: Стеван А. Лађевац, Кузман С. Петровић, Димитрије К. Борчевић, Вукашин А. Марковић, Светислав К. Милојевић и Миодраг М. Живановић; рез. пеш. потпору-

чници: Радивоје С. Јанопшевић и Радивоје Ј. Радловић.

Златним Војничким Орденом Карађорђево Звезде са Мачевима: поднаредник Василије Гајић.

Сребрним Војничким Орденом Карађорђево са Мачевима: пешадиски наредници Маладин И. Васовић, Сретен Машић; артилер. наредник Тихомир Јанковић; пешад. поднаредници Миладин М. Поповић, Ристантије В. Јовановић, Марисав С. Срећковић, Петко И. Филиповић, Војимир Р. Шојић, Гвозден М. Јовичић; каплари Мијаило Ж. Пајић, Драгољуб Ђ. Бојановић, Алекса П. Милојковић; редови Јован Ј. Цветковић, Живојин М. Стевановић, Радован П. Вуковић, Нинко С. Игњатовић, Лазар С. Мишић, Недељко Б. Боковић, Лазар Антијевић, Живота Љ. Милентијевић.

Добровољца Василије Зафировић.

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЛА

За прошла 24 часа непријатељ је избацио на варош једну гранату и на периферију 35. Жртва нема. Једна кућа оштећена.

ПРОМОВИСАНА

Г-ца Зорка Јанковићева, учитељица у Белици среза белички, округ моравски, свастива нашег пријатеља г. Драг. Н. Димитријевића, учитеља и рез. изв. пноручника, промовисана је за доктора философије на Париском Универзитету.

БУРИЈАНОВ ПОВРАТАК

Цирих. — Из берлинских службених коминика излази, да конференција са Буријаном није донела никаквог резултата. У једном интервјуу, који је имао Фосише Цајтунга са Буријаном, Буријан је признао, да није донета никаква одлука и да ће кроз неки дан идући у Бечу поново отпочети преговори са Хертлингом

и Килманом, који морају најпре да извештају о састанку с њима.

Изгледа, да ће, пре но што се дође до неког резултата, требати много расправљања, пошто су питања, о којима се води реч, много компликована.

Телеграми из Беча кажу, да је Буријану стављено у дужност, да поднесе своме цару низ немачких предлога, који се односе на Пољску и на питања аустријских Словена као и Украјине.

ФИНСКА

Штокхолм. — Према вестима из Хелсингфорса, немачки генералштабни пуковник Редери, израдио је дефинитивно план о организацији нове финске војске. Ова ће војска бити формирана у три дивизије са 27.000 људи. Официри ће се узети између студентата. У Финску ће бити упућено 20 немачких официра, да управљају новом војном школом. За школовање генералштабних финских официра, млади ће се фински официри слати у ратне школе у Немачку.

ПРВИ ЗНАЦИ

Париз. — Мађарска Трговачка Комора на општем скупу енергично је протествовала због закључења економског уговора између Немачке и Аустро-Угарске и противу мешања Немачке у трговину Аустро-Угарске.

Скуп је одлучио да упути влади енергичну представку у којој ће бити препоручено влади да се обавести од свију обласних комора у Угарској о њиховим погледима на овај уговор.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

31 маја француски су аеропани оборили 5 немачких аероплана и 3 балона. Сем тога 7 немачких аероплана избачено је из строја. У ноћи између 31 маја и 1 јуна француске ескадриле за бомбардовање вациле су 19.000 кила бомба на депое, железничке станице и зграде у непријатељској зони, проузроковавши озбиљне штете.

23 сата. — У Вевру, Немце, који су били успели да уђу у село Саври, одбациле су трупе француске, успоставивши своје положаје и задобивши заробљенике, од којих 1 официра.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Јуче после подне, једна наша извидница заузела је један немачки положај југо западно од Медоа, заробивши 11 војника.

У току ноћи извршили смо више успешних испада јужно од Соме и у близини Ебитерне. Задобили смо 17 заробљеника и 3 митраље-

ОСИГУРАЊЕ ПРЕНОСА

Њујорк. — Шипинг Борд забранио је пренос у страну сопственост ма које америчке лађе, која има више од 200 тона. Али заинтересовани странци овлашћени су, да склапају уговоре са америчким бродарницама за грађење једрењача до 1000 тона.

УКРАЈИНА

Рим. — Јављају из Берна да су Аустријанци почели да угушују револуционарни покрет у Украјини. Аустријанци су стрелили бившег гувернера Дона и прудујују стрељања сељака. Али покрет место да се на овај начин угуши, узима све веће размере и простира се чак и на Галицију.

НЕМАЧКИ ЦИНИЗАМ

Париз. — Из Амстердама: Један је немачки дипломата прошле недеље у Бриселу дао ове изјаве: «Ми морамо признати да се луке Зебриц и Остенде сада не могу употребљавати у сумаренском рату. Факат је, да ћемо се ми морати, докле Остенда и Зебриц буду затворени, служити Шелдом као базом за своје сумарене. Ма какве биле последице овог акта — ми знамо да је неутралност Холандије у опасности — оне неће променити нашу одлуку.»

СА ОПШТЕЊА

Душан Симоновић машиновођа С. Д. Ж., биће веома благодаран, ако му се породична фотографија коју је неко вероватно са истим именом задржао цошље на бр. п. 999.

битка. После интензивне артиљеријске припреме, употребивши врло велики број топова, непријатељ је почео очекивану офанзиву, бацајући огромне масе пешадије у напад на наше положаје, на сектору висоравни Азнаго, долине Бренте и на брду Грапа, и покушавајући да на неким тачкама пређе Цјаву, док је на осталом делу фронта вршио снажну демонстрацију. Наша пешадија и савезнички одреди издржали су непријатељску артиљеријску ватру, потпомагани снажно баражном ватром наших батерија, које су брзом и убитачном контра припремном ватром олакшале пешадији, да на првим линијама задржи непријатељски удар. На 150 километара фронта, на коме су са највећом жестином напале огромне непријатељске јуришне колоне, у првом налету су успеле да се дочепају само неких положаја прве линије на брду Вал-бела у зони Азлоне и на вису брда Солароло.

Непријатељски су елементи успели да пређу на десну обалу Цјаве у зони Нервеза и у пределу Фагаре—Музице. Дуж целог фронта наше су трупе почеле енергичне контранападе, којима су успеле да задрже жестињу непријатељског притиска и да поврате добар део положаја који су били привремено уступљени непријатељу. Борба се са истом жестином наставила и преко ноћи, и наставља се и даље огорчено, али наше трупе држе чврсто фронт на висоравни Азнаго и потпуно су повратиле старе положаје у Азлоне и на брду Солароло и врше притисак на непријатељску пешадију, која је прешла на десну обалу Цјаве.

У току битке заробљено је 3000 војника и 89 официра.

Наши и савезнички авиатичари успешно су кооперисали, бомбардујући тачке прелаза на Цјави и гађајући митраљезима непријатељске колоне. Оборен 31 немачки вису брда Солароло. непријатељски аероплан.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — Демократска унија левице у француском парламенту, упутила је апел народу, у коме му препоручује, да истраје у вољи вери у победу. Унија изјављује, да се у овим моментима, кад непријатељ гази родну груд, одриче сваке политике.

Штокхолм. — Крапоткин, Савинков и много кадета улетено је у комплет, који су болшевици открили у Москви, а који је био уперен против болшевика.

Берн. — Јављају из Букурешта, да је у парламенат ушло 107 владиних посланика. Избори су извршени под притиском Немаца.

Рим. — «Национално удружење, које је образовано у Милану за олакшање школовања Срба у Италији, отворило је упис добровољних прилога са почетним фондом од преко 200.000 лира, коју суму понудиле банке.

Рим. — «Журнал де Женев» коментаришући нове преговоре за мир између Русије и Немачке каже: Руси ће бити принуђени да учине нове уступке Немцима у жељи за дефинитивним миром. Немачка продужава своју анексионистичку политику која се оснива на руској немоћи.

Лондон. — Из Токја: Довршене су у Јапану све припреме за дочек принца Артура од Конта.

Цирих. — Прашки лист «Право Лиду» јавља, да је 12 маја била јака експлозија у Шко-

диним фабрикама код Пљња. Било је 310 мртвих, 150 тешко и 600 лако рањених.

Цирих. — Према вестима из Бугарске, нареди су се проширили у целој земљи, због оскудице у намирницама и из мржње према Немцима.

Лондон. — У целој Русији се развија озбиљан покрет против Совјета. Кадети су упутили Вилзону меморандум, тражећи, да Америка убрза интервенцију, да би спасла Русију.

Париз. — О годишњици уласка Америке и рат, Вилзон је, у одговору Поенкареу, изјавио: Народ Сједињених Држава са поносом посматра кооперацију америчких трупа са снагама Савезника, које се боре за слободу на француском земљишту. Његова је одлука чврста и непроменљива, да шаље људе и материјал све дотле, док снаге Слободе не премаше непријатеља.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

3 јуна. Јача обострана артиљеријска ватра у области села Старовине и Пожара.

МАЛИ ОГЛАСИ

Постао сам ортак у кафанској радњи «Орфеје», Игњатијева улица бр. 299, која је снабдевена добрм и ладним пићем. — Молим пријатеље и познанике да ме посете. С поштовањем Душан Брадић, из Брусара.